

บวรพัฒน์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2569)

Vol. 4 No. 3 (July-September 2026)

ISSN: 2822-1222 (online)

วัตถุประสงค์

เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการและบทความทวิสารณณ์หนังสือที่เป็นภาษาไทยและมีข้อค้นพบข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติในวงกว้าง อีกทั้งยังมุ่งหมายที่จะเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาต่าง ๆ โดยเน้นสาขาวิชาพระพุทธศาสนา การบริหารการศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการชุมชน รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน และฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารวิจัยวิชาการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศาสตราจารย์ ดร.

พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศิริ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกณัฐ ศรีทอง

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช พรหมศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีสมโพธิ, ดร.

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

ดร.ภารดร แก้วบุตรดี

หน่วยงานภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตต์เจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระเมธาวิธาน, รองศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ วสันต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญชัย บุญหนัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล

นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ดร.จรรยาภรณ์ สุนทรเดชา

บริษัท เอเชีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ฝ่ายจัดการวารสาร

ดร.ดิเรก ตัวลอย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวสุนิสา แก้วนิ่ม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวอรอุมา ชอนกลิ่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 999 หมู่ 6 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 062-3434768
E-mail: journal.jra@gmail.com
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index>

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารวิจัยวิชาการ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระราชรัตนเวที, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. พระศรีสมโพธิ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. พระครูนิวาส์สีลขันธ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. พระเมธีวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. พระปัญญาวชิรบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
7. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษฏ์ ภูริปัญโญ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
8. พระครูสุธีธรรมบัณฑิต, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
10. ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
11. รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
12. รศ.ดร.พิสมัย รัชชนะชัย พูลสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
13. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
14. รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
15. รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
16. รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
17. รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
18. รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
19. รศ.ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
20. รศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
21. ผศ.ดร.สมคิด พุ่มทุเรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
22. ผศ.ดร.สุกัญญาณัฐ อภิสน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
23. ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรณัฏฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
24. ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
25. ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
26. ผศ.ศศิภักดิ์ อัจฉัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
27. ผศ.ดร.สมบัติ นามบุรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
28. ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
29. ดร.ภาราทร แก้วบุตรดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ศ. (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศรี ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
4. รศ.ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา
5. รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
7. รศ.ดร.ธานี เกสทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
8. รศ.ดร.อุทัยวรรณ ภูเทษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
9. รศ.ดร.ชนินทร์ วสันนท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
10. รศ.ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช นักวิชาการอิสระ
11. รศ.ดร.พฤตสรรค์ สุทธิไชยเมธี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
12. รศ.ดร.สุริยพงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
13. รศ.ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
14. รศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
15. รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
16. รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
17. รศ.ดร.พรรณอร วันทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
18. รศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน มหาวิทยาลัยมหิดล
19. รศ.ดร.ธัญชัย บุญหนัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
20. รศ.ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
21. รศ.ดร.ธัญชัย บุญหนัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
22. รศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
23. รศ.ดร.โกนิจฐ์ ศรีทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
24. ผศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
25. ผศ. ว่าที่ร้อยตรี ดร.โสภณ ลาวรรณ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
26. ผศ.ดร.ยุวดี วิทย์พันธ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
27. ผศ.ดร.นันทนา อุ่นเจริญ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
28. ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
29. ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
30. ผศ.ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล นักวิชาการอิสระ
31. ผศ.ดร.ภูริวัฒน์ คัมภีร์ภาพพัฒน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
32. ผศ.ดร.กิตติพงษ์ โสภณธรรมภาณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
33. ผศ.ดร.ศิริวรรณ กมลสุขสถิตย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
34. ผศ.ดร.ธีรพจน์ แนบเนียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
35. ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
36. ผศ.ดร.ประภัศร วรณสถิตย์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

37. ผศ.ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
38. ผศ.ดร.กฤษณะ ดารารเรือง มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
39. ผศ.ดร.วงธรรม สรณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
40. ผศ.ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
41. ผศ.ดร.สิบเอก ดร.เศรษฐวัสภ์ พรหมสิทธิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
42. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
43. ผศ.ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล มหาวิทยาลัยปทุมธานี
44. ผศ.ดร.ปาริชาติ สายจันดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
45. ผศ.ดร.ธีรวัฒน์ แสนคำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
46. ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
47. ผศ.ดร.อรอนงค์ สรรเสริญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
48. ผศ.ดร.ชำนาญ ปาณาวงษ์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
49. ผศ.ดร.รัตติยา เหนืออำนาจ มหาวิทยาลัยนครพนม
50. ดร.อักรินทร์ อริยศรีพงษ์ นักวิชาการอิสระ
51. ดร.จินตนาภา โสภณ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
52. ดร.ชนิกา แสงทองดี นักวิชาการอิสระ
53. ดร.พิเชษฐ์ จอมบุญเรือง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
54. ดร.จรรยศักดิ์ สุนทรเดชา บริษัท เอเซีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
55. ดร.สมนึก หงษ์ยิ้ม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
56. ดร.วรพล ชินเพชร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
57. พันเอก ดร.สาธิต ทิพย์มณี กรมแพทย์ทหารบก
58. ดร.ปัญญมณีสาร์ องค์กรปรัชญากุล มหาวิทยาลัยเกริก
59. ดร.วิไลวรรณ เทียนประนมกร โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
60. ดร.พิเชษฐ์ วันทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
61. ดร.สุรัชย์ พุดชู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
62. ดร.จาดรงค์ สุทวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
63. พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
64. นางสาวโอปอล รังสิมันตุชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
65. นายปัญญา พรหมบุตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
66. นายสรารุณ แสงอรุณ บริษัท กรุงศรี นิคมเบิ้ล จำกัด
67. อาจารย์รดา อนุตตรังกูร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
68. อาจารย์นันทยา สัตยวาที มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
69. อาจารย์ธีรพงศ์ พรหมวิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ

- ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญชัย
- รศ.ดร.สุรีย์พงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์
- รศ.ดร.สมาน งามสนิท
- รศ. สยาม คำปรีดา
- ผศ.ดร.สุดาภาณจน์ ปัทมดิเลก

ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ฉบับนี้เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือก กลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และคุณภาพมากที่สุด เพื่อตีพิมพ์ และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการที่มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ และเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยฉบับนี้เน้นการนำเสนอบทความวิจัย จำนวน 13 บทความ และบทความวิชาการจำนวน 2 บทความ รวม 15 บทความ ดังนี้

พระครูอุทิศวิริยาภรณ์ (สมบูรณ์ สุนทราจาโร) บทความวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสกก จังหวัดอุทัยธานี” พบว่า 1) ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลทุ่งนางาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.60) 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลทุ่งนางาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจในหลักอภิธานิธรรม มีข้อจำกัดด้านเวลา และมองว่าการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนไม่ใช่หน้าที่ของตน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่เข้มแข็ง ข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักอภิธานิธรรม พัฒนาช่องทางการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หลากหลาย รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและการเมืองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

พระครูสังฆรักษ์อรรถพล ขนติพโล (สกุลพราหมณ์), สยาม ดำปรีดา บทความวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษางานประเพณีตักบาตรเทโว วัดสังกัสรัตนคีรี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี” พบว่า 1) ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในงานประเพณีตักบาตรเทโว วัดสังกัสรัตนคีรี ตามหลักอภิธานิธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.32) ขณะที่ความคิดเห็นระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในงานประเพณีตักบาตรเทโวตามหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.39) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในงานประเพณีตักบาตรเทโว โดยมีค่าความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.62$) และ 3) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในงานประเพณีตักบาตรเทโว วัดสังกัสรัตนคีรี พบว่า (1) ด้านการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการจัดงาน (2) ด้านการดำเนินการ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (3) ด้านการรับผลประโยชน์ ควรจัดสรรผลประโยชน์จากการจัดงานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และ (4) ด้านการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมติดตาม ประเมินผล และเสนอแนวทางพัฒนาการจัดงาน

ภูวนารถ ขโลธร บทความวิจัยเรื่อง “แนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของนายชาดา ไทยเศรษฐ์ ตามหลักทฤษฎีปาปนิกรธรรม” พบว่า 1) นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2504 จังหวัดอุทัยธานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นบุตรของนายเดชา ไทยเศรษฐ์ ผู้ประกอบธุรกิจการค้าไม้และการค้าเนื้อสัตว์ในจังหวัดอุทัยธานี ภายหลังการสูญเสียบุคคลสำคัญในครอบครัว ได้เข้ามารับผิดชอบกิจการค้าเนื้อของครอบครัว ก่อนเข้าสู่เส้นทางการเมืองท้องถิ่นและก้าวสู่การเมืองระดับชาติในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายสมัย รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองและการบริหารประเทศหลายตำแหน่ง และ 2) แนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของนายชาดา ไทยเศรษฐ์ ตามหลักทฤษฎีปาปนิกรธรรม พบว่า (1) ด้านจักขุมา เป็นผู้มิมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัดอุทัยธานี โดยมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนภายใต้แนวคิด “ชีวิตที่เหลือเพื่อชาวอุทัย” (2) ด้านวิรูโร เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และ (3) ด้านนิสสยสัมปันโน เป็นผู้มียุทธศาสตร์สัมพันธที่ดี สามารถประสาน

ความร่วมมือกับประชาชนทุกระดับ รวมทั้งบุคคลต่างเชื้อชาติและศาสนา เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และการพัฒนาจังหวัดอุทัยธานีอย่างเป็นเอกภาพ

ฐิติชญาณ์ พงศ์กลินภพ, สาโรจน์ แก้วอรุณ, สุตาภรณ์ สืบสุติน บทความวิจัยเรื่อง “การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่” พบว่า 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.74) และ 2) แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ พบว่า การบริหารหลักสูตรควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ รวมทั้งควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วยผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีความหลากหลายด้านประสบการณ์ นอกจากนี้ การนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการวางแผน กำหนดขั้นตอน และดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมุ่งเน้นการพัฒนา เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรมีการประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างครอบคลุม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง

เมฆินทร์ อักนิษฐธีรพันธ์, สยาม คำปรีดา บทความวิจัยเรื่อง “การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 31 จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า 1) ระดับการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 31 ตามหลักทฤษฎี 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.67) และระดับการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในกลุ่มนักศึกษาวิชาทหาร ตามหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.59) 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักทฤษฎีธรรมกับการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($r = .796^{**}$) และ 3) แนวทางในการพัฒนาการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารของศูนย์

การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 31 จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักภาวะ 4 พบว่า (1) ด้านกายภาวนา ควรส่งเสริมจิตอาสาและการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม (2) ด้านศีลภาวนา ควรปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบ (3) ด้านจิตภาวนา ควรส่งเสริมการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี และ (4) ด้านปัญญาภาวนา ควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

สุทธิดา ผดวาลย์, ณัฐกานต์ ประจันบาน บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุ และแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2” พบว่า 1) โมเดลเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษา และความผูกพันต่อองค์กรของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.039 – 4.170 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.344 – 0.519 และโมเดลเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่า $p\text{-value} = 0.174$, ค่า $CFI = 0.994$, $TLI = 0.989$, ค่า $RMSEA = 0.040$, $SRMR = 0.030$ และผลการวิเคราะห์อิทธิพล พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของครูได้รับอิทธิพลทางตรงจากภาวะผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษา มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.765 2) แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลความผูกพันต่อองค์กรของครู จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แนวทางการส่งเสริม 2 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษา และการส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของครู รวมไปถึงการประยุกต์ใช้โมเดลเชิงสาเหตุเป็นกรอบคิดในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของครู

คุณัญญา อภิสรพวงศ์, สุกัญญาณัฐ อบสิน บทความวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในกลุ่มนักศึกษา วิชาทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 31 ตามหลักพหุสูตร” พบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ตามหลักพหุสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $S.D. = 0.61$) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $S.D. = 0.66$) 2) หลักพหุสูตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในระดับสูงมาก ($R = 0.813^{**}$) และ 3) แนวทางในการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ควร

ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองตามหลักพุทธ ได้แก่ การศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน (พหุสสุตา) การจดจำและนำความรู้ไปใช้ (ธตา) การสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (วจสา) การพิจารณาอย่างรอบคอบ (มนสานุเปกขิตา) และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล (ทัญญาสุปฏิวิทา) และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล (ทัญญาสุปฏิวิทา)

อรรถพล คณะพล, อธิราชย์ นันขันตี, พิจิตรา ธงพานิช บทความวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการขยายพันธุ์พืช โดยการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการขยายพันธุ์พืช ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน โดยการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ($\bar{X}$ = 81.35, S.D. = 1.80) 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการขยายพันธุ์พืช หลังเรียน โดยการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.10) ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพในรูปแบบอิงสถานที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน คือ การเรียนรู้ของนักเรียนจะมีความเชื่อมโยงและมีความหมายต่อการดำรงชีวิตภายใต้บริบทจริงของชุมชนตนเอง เน้นให้นักเรียนได้ใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นพื้นที่หรือห้องปฏิบัติการในการเรียนรู้ เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความเข้าใจด้านโลกศึกษาและพหุวัฒนธรรม ประสบการณ์ตรงและความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาและสำรวจประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและความเป็นพลเมืองในท้องถิ่น ตระหนักถึงความเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมการเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของโลกโดยรวม

อานนท์ เอกปักษา, นันทิมา นาคพงศ์ อัศวรักษ์, พิทยา แสงสว่าง บทความวิจัย เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์” พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอก (X_4) การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_7) และการสร้างแรงจูงใจ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .514 อำนาจการพยากรณ์ (R^2) ร้อยละ 26.40 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .105 เขียนเป็นสมการพยากรณ์คะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $\hat{Z}_y = .363(X_4^*) + .169(X_7^*) + .138(X_3^*)$

จิตทิพย์ อนรรฆเวช, สิทธิชัย มูลเขียน, ภูวนาท มูลเขียน บทความวิจัย เรื่อง “ภาวะผู้นำแบบครอบคลุมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ในสหวิทยาเขตกลุ่มตอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่” พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำแบบครอบคลุมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $S.D. = 0.78$) และ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบครอบคลุมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่าผู้บริหารควรลดภาระงานด้วยเทคโนโลยีและปรับบทบาทเป็นผู้สนับสนุนที่รับฟังความคิดเห็นอย่างจริงจัง พร้อมยอมรับความผิดพลาดเพื่อนำมาปรับปรุง ส่งเสริมความโปร่งใสในการตัดสินใจโดยปราศจากอคติ สร้างวัฒนธรรมการประเมินตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างพื้นที่ปลอดภัย เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกส่วนมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ เน้นการสื่อสารเชิงบวก และสร้างทีมงานที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ภัค ภัคธีรอต บทความวิจัย เรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตำบลน้ำทรง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า 1) ระดับบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในตำบลน้ำทรง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักพรหมวิหาร 4 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, $S.D. = 0.70$) ส่วนระดับบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในตำบลน้ำทรง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, $S.D. = 0.76$) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันเป็นคู่ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = 0.712$) และ 3) แนวทางในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตำบลน้ำทรง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า (1) กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรดูแลและแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างจริงจัง (2) ควรส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน (3) ควรให้กำลังใจ ยกย่อง และแสดงความเมตตาต่อประชาชน

(4) ควรสร้างความร่วมมือและการยอมรับระหว่างผู้เกี่ยวข้องในชุมชน (5) ควรให้การดูแลและช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม (6) ควรดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน และ (7) ควรส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชน

พิมพ์ชนก อินยา, สุกัญญาณัฐ อบสสิน บทความวิจัย เรื่อง “บทบาทสตรีกับการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุธรรม” พบว่า 1) บทบาทสตรีกับการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.56) และบทบาทสตรีกับการปกครองท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.58) 2) หลักสังคหวัตถุธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทสตรีในการปกครองท้องถิ่นในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.776^{**}$) และ 3) แนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีกับการปกครองท้องถิ่นตามหลักสังคหวัตถุธรรม ประกอบด้วย (1) ด้านทาน ควรส่งเสริมให้สตรีมีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และบริหารทรัพยากรเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นธรรม (2) ด้านปิยวาจา ควรพัฒนาทักษะการสื่อสารของสตรีผู้นำให้มีความสุภาพ สร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจอันดีภายในชุมชน (3) ด้านอัตถจริยา ควรส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ดูแลกลุ่มเปราะบาง รับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ (4) ด้านสมานัตตตา ควรส่งเสริมให้สตรีปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค โปร่งใส ยึดมั่นในหลักนิติธรรม และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และความสม่ำเสมอ

ทงศักดิ์ จันสมุทร, สุธา เนตรสว่าง บทความวิจัย เรื่อง “การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่จางเร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2” พบว่า 1) สภาพการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่จางเร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.59) และ 2) แนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ควรส่งเสริมการนำ AI มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและคาดการณ์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย สนับสนุนครูในการพัฒนาสื่อและเครื่องมือการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรประยุกต์ใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา การ

นิเทศติดตาม การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการจัดทำข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและพัฒนากิจการงานวิชาการของ สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ บทความวิชาการเรื่อง “พลวัตความเป็นประชาธิปไตยในยุค ดิจิทัล: ความท้าทายจากข่าวลวงต่อการตัดสินใจทางการเมือง” พบว่า แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วย เพิ่มพื้นที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองและข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว แต่กลับถูกใช้เป็นเครื่องมือในการ บิดเบือนข้อเท็จจริงผ่านระบบอัลกอริทึมที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ห้องแห่งเสียงสะท้อนและภาวะ ฟองสบู่ตัวกรองซึ่งกลไกในการรับข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนรับรู้เพียงข้อมูลเดิมของ ตนเองอย่างเดียว ปิดกั้นการแลกเปลี่ยนกลุ่มที่เห็นต่าง นำไปสู่การเมืองแบ่งขั้วอย่างสุดโต่ง ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารยังถูกใช้เป็นอาวุธทางการเมืองเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของสถาบันทาง การเมืองและระบบการเลือกตั้ง โดยเปลี่ยนจากการตัดสินใจที่เกิดจากพื้นฐานของเหตุและผลไปสู่ การขับเคลื่อนด้วยอารมณ์และความเกลียดชัง สำหรับในบริบทของประเทศไทย พบว่ามีการใช้ กองทัพไซเบอร์และบัญชีอวตารเพื่อสร้างกระแสและด้อยค่าฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง ซึ่งบั่นทอน สิทธิเสรีภาพในโลกออนไลน์ แนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันประชาธิปไตยในยุคดิจิทัลผ่านการ ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และการสื่อสารให้มีความโปร่งใส เพื่อปกป้องประชาธิปไตยและช่วย ให้ประชาชนสามารถตัดสินใจทางการเมืองจากข้อมูลถูกต้อง

ยุทธนา สำราญกิจ บทความวิชาการเรื่อง “เครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหา นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาอย่างยั่งยืน” พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ พัฒนาการศึกษเป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารจัดการระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ ระดับสถานศึกษาโรงเรียนที่ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยเริ่มจากสมาชิกของ เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศึกษา ร่วมสร้าง และพัฒนาแผนปฏิบัติการที่นำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการส่งเสริมบทบาทและกระบวนการตัดสินใจ ของแต่ละกลุ่ม เครือข่ายความร่วมมือดำเนินการพัฒนากระบวนการติดต่อสื่อสาร พัฒนาโครงสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาทรัพยากรและแหล่งทุนของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามีบทบาทผู้นำเชิงนโยบาย สร้างความร่วมมือ พัฒนาศักยภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน ให้ผู้เรียนได้รับการดูแลและกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อ โรงเรียน และได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวินัย และปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม

A handwritten signature in green ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a small vertical tick and a large, sweeping loop that ends in a small hook.

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช พรหมศิลป์)
บรรณาธิการวารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์

สารบัญ

กองบรรณาธิการ

ก

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ

ข-จ

บทบรรณาธิการ

ฉ-ท

บทความวิจัย:

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชน ตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี

: พระครูอุทัยวิริยาภรณ์ (สมบุรณ์ สุนทราจาโร)

R6845

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษางานประเพณี
ตักบาตรเทโว วัดสังกัสรัตนคีรี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

: พระครูสังฆรักษ์ธีรธรรมพล ขนดีพิโล (สกุลพราหมณ์), สยาม คำปรีดา

R6847

แนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของนายชาดา ไทยเศรษฐ์
ตามหลักทฤษฎีปาปนิกรธรรม

: ภูวนารถ ชโลธร

R6846

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษานำร่องพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

: จิตติชญาณ์ พงศ์กสิณปภพ, สาโรจน์ แก้วอรุณ, สุดาภรณ์ สืบสุติน

R8350

การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในกลุ่มนักศึกษาวิชา
ทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 31 จังหวัด
นครสวรรค์

: เมฆินทร์ อักนิษฐธีรพันธ์, สยาม คำปรีดา

R6844

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุ และแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำแบบเห็นอกเห็นใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

: สุทธิดา ผดวาลัย, ญัฐกานต์ ประจันบาน

R8527

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในกลุ่มนักศึกษา วิชาทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 31 ตามหลักพหุสูตร

: คุณัฐญา อภิสรพวงค์, สุกัญญาณัฐ อบสิด

R6843

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการขยายพันธุ์พืช โดยการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

: อรรถพล คณะพล, อธิราชย์ นันชนันตี, พิจิตรา ธงพานิช

R8203

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

: อานนท์ เอกปัทมา, นันทิมา นาคาพวงค์ อัศวรักษ์, พิทยา แสงสว่าง

R8903

ภาวะผู้นำแบบครอบคลุมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ในสหวิทยาเขตกลุ่มดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

: ฐิติพัทธ์ อนรรฆเวช, สิทธิชัย มูลเขียน, ภูวนาท มูลเขียน

R8351

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตำบลน้ำทรง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

: ภัค ภัคศิริอด

R6415

บทบาทสตรีกับการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสังคหวัตถุธรรม

: พิมพ์ชนก อินยา, สุกัญญาณัฐ อบสิด

R6842

การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่จะเรฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตาก เขต 2

: ทนงค์ดี จันสมุทร, สุดา เนตรสว่าง

R8352

บทความวิชาการ

พลวัตความเป็นประชาธิปไตยในยุคดิจิทัล: ความท้าทายจากข่าวลวงต่อการ
ตัดสินใจทางการเมือง

: อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์

A8801

เครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหานักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาอย่าง
ยั่งยืน

: ยุทธนา สำราญกิจ

A9854

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารวิจัยและวิชาการบรรพชน

2

แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อลงตีพิมพ์

3

หนังสือขอส่งบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์

21